

Reglement

GR/OCMW
2019XXXX

Deontologische code voor mandatarissen

Hoofdstuk 1: INLEIDING.....	2
Artikel 1 - Situering.....	2
Artikel 2 - Definitie.....	3
Artikel 3 - Toepassingsgebied.....	3
Hoofdstuk 2: ALGEMENE PLICHTEN, UITGANGSPUNTEN EN DOELSTELLINGEN	4
Artikel 4 - Bekendheid bij de burger.....	4
Artikel 5 - Relatie tot de burger.....	4
Artikel 6 - Algemeen belang.....	4
Artikel 7 - Voorkennis.....	4
Artikel 8 - Non-discriminatie.....	5
Artikel 9 - Bestrijden van fraude en corruptie.....	5
Artikel 10 - Gebruik van materialen en bestuurlijke uitgaven.....	5
Artikel 11 - Onafhankelijkheid.....	5
Hoofdstuk 3: SPECIFIEKE BEPALINGEN.....	6
Artikel 12 - De lokale mandataris als informatiebemiddelaar.....	6
Artikel 13 - De lokale mandataris als vertrouwenspersoon.....	6
Artikel 14 - De lokale mandataris als doorverwijzer.....	6
Artikel 15 - De lokale mandataris als administratief begeleider en ondersteuner.....	6
Hoofdstuk 4: TUSSENKOMSTEN.....	7
Artikel 16 - Bespoedigingstussenkomsten.....	7
Artikel 17 - Begunstigingstussenkomsten.....	7
Artikel 18 - Algemeen.....	8
Hoofdstuk 5: ONRECHTMATIGE EN ONWETTELIJKE VOORDELEN.....	8
Artikel 19 - Definitie.....	8
Artikel 20 - Tussenkomsten.....	8
Hoofdstuk 6: SCHIJNDIENSTBEToon EN ONGEVRAAGD DIENSTBEToon.....	9
Artikel 21 - Schijndienstbetoon.....	9
Artikel 22 - Ongevraagd dienstbetoon.....	9
Hoofdstuk 7: BEKENDMAKING VAN DE DIENSTVERLENING.....	9
Artikel 23 - Definitie.....	9
Artikel 24 - Verkiezingspropaganda.....	9
Hoofdstuk 8: NALEVING, CONTROLE EN SANCTIONERING.....	10
Artikel 25 - Naleving gedragscode.....	10
Artikel 26 - Controle en sanctionering.....	10

Hoofdstuk 1: INLEIDING

Artikel 1 - Situering

Artikelen 39, 55, 74 (verwijst naar artikel 39), 83 (verwijst naar art. 55) en 112 van het decreet lokaal bestuur verplichten de gemeenteraad, respectievelijk het college

van burgemeester en schepenen, de raad voor maatschappelijk welzijn, het vast bureau en het bijzonder comité voor de sociale dienst, een deontologische code aan te nemen.

De mandatarissen mogen het vertrouwen dat ze genieten van de burgers niet schaden en moeten zich zo gedragen dat zij hun ambt niet in diskrediet brengen. Zij handelen op een manier dat zij ten opzichte van iedere burger, organisatie, instelling of bedrijf vrij blijven staan en zich zonder verplichtingen voelen.

Zij bevinden zich echter voortdurend in een dubbele positie. Enerzijds moeten zij het algemeen belang voor ogen houden en ertoe bijdragen en is het belangrijk dat zij voor de bevolking bereikbaar en aanspreekbaar zijn, anderzijds verwachten bepaalde personen, groeperingen of bedrijven dat zij hun bijzondere belangen verdedigen. Hierbij zijn zij zich ervan bewust dat zij een belangrijke maatschappelijke rol vervullen. Deze rol dient echter gestuurd te worden door een coherent geheel van richtlijnen en principes die zij in acht nemen bij de uitoefening van hun mandaat en bij de dienstverlenende activiteiten ten behoeve van de bevolking.

Deze gedragscode gaat over bestuurlijke integriteit, ofwel de mate waarin bestuurders zich in hun contacten en hun functioneren oprecht, onkreukbaar en rechtschapen gedragen.

Bestuurlijke integriteit duidt op handelen in overeenstemming met geschreven en ongeschreven waarden en normen die uitdrukking geven aan begrippen als rechtschapenheid, onkreukbaarheid, zorgvuldigheid, zuiverheid van oogmerk, betrouwbaarheid, geloofwaardigheid, loyaliteit, objectiviteit en rechtvaardigheid.

In de bestaande, voornamelijk strafrechtelijke regelgeving zijn reeds heel wat regels opgenomen om niet-integer gedrag tegen te gaan. Deze regels geven aan hoe de mandatarissen zich in bepaalde situaties moeten gedragen. Voorbeelden terzake vormen de verbodsbepalingen in het decreet lokaal bestuur bij belangenconflict (artikel 27 §1 DLB¹), de diverse cumulbepalingen uit het decreet lokaal bestuur om belangenvermenging tegen te gaan (artikelen 10, 12, 45, 47, 100, ... DLB), de wet op de partijfinanciering en verkiezingsuitgaven, de verplichting voor het indienen van een lijst van mandaten, ambten en beroepen alsmede een vermogensaangifte en het inzagerecht en bezoekrecht zoals bepaald in artikel 30 van het decreet lokaal bestuur.

Er zijn echter andere gevallen denkbaar waar, alhoewel er strikt juridisch gezien geen bezwaren zijn, het optreden van de mandatarissen toch vragen kan oproepen.

Deze gedragscode wil een houvast geven bij concrete situaties die zich kunnen voordoen in de dagelijkse bestuurspraktijk. De richtlijnen bieden evenwel geen pasklare oplossingen voor alle situaties waarmee de mandatarissen geconfronteerd worden. Ze moeten als een middel ter ondersteuning gezien worden om in het dagelijkse functioneren om te gaan met deontologische problemen en dilemma's. Er zal immers altijd interpretatieruimte overblijven. De correcte naleving van deze gedragscode kan er evenwel toe bijdragen dat ook de deontologie bij de bevolking wordt versterkt.

1 Voor leden van het college van burgemeester en schepenen verwijst artikel 50 3e lid DLB naar artikel 27 §1; voor leden van het vast bureau is dit art. 83 2e lid DLB en voor leden van het bijzonder comité is dit artikel 110 DLB.

Artikel 2 - Definitie

Deze gedragscode omvat het geheel van beginselen, gedragsregels, richtlijnen en principes, die de lokale mandatarissen tot leidraad dienen bij de uitoefening van hun mandaat en bij de dienstverlenende activiteiten ten behoeve van de bevolking.

Onder de in onderhavige code gehanteerde begrippen “burger” en “bevolking” wordt niet alleen begrepen personen, doch ook groepen, verenigingen, bedrijven en andere organisaties of entiteiten die particuliere belangen nastreven of behartigen.

Artikel 3 - Toepassingsgebied

Onder lokale mandatarissen wordt begrepen:

- de burgemeester / voorzitter;
- de voorzitter van de gemeenteraad / raad voor maatschappelijk welzijn
- de schepenen / leden van het vast bureau;
- de gemeenteraadsleden / de OCMW-raadsleden;
- de leden van het bijzonder comité voor de sociale dienst.

De gedragscode is ook van toepassing op de medewerkers van de hierboven bedoelde mandatarissen, welke ook hun statuut of hoedanigheid is (persoonlijke medewerkers), op leden die op voorstel van de fracties in de gemeenteraad of raad voor maatschappelijk welzijn worden aangeduid om te zetelen in organen van extern verzelfstandigde agentschappen, adviesraden of overlegstructuren of andere organismen waarin het bestuur is vertegenwoordigd, evenals op derden, handelend in opdracht van de lokale mandataris.

De mandatarissen die krachtens een beslissing van de gemeenteraad of raad voor maatschappelijk welzijn andere mandaten bekleden, zijn er in die hoedanigheid eveneens toe gehouden de bepalingen van deze gedragscode na te leven. Zij zullen er tevens over waken dat zij, ook buiten hun politieke mandaten en activiteiten, geen dienstverlenende activiteiten ontplooiën die de eer en de waardigheid van hun mandaat kunnen schaden.

Hoofdstuk 2: ALGEMENE PLICHTEN, UITGANGSPUNTEN EN DOELSTELLINGEN

Artikel 4 - Bekendheid bij de burger

Het bestuur verplicht zichzelf om een overzicht van alle lokale mandatarissen voor de burgers te publiceren en om dit overzicht actueel te houden. Het overzicht bevat de namen, de gegevens van de fractie waartoe elke mandataris behoort, de functies binnen het bestuur, de officiële contactadressen en foto's van de mandatarissen.

Aanvullend kunnen mandatarissen nog meer contactadressen opgeven, spreekuren, telefoon- en faxnummers, en e-mailadressen. Meldingen van wijzigingen aan deze gegevens worden doorgegeven aan de communicatieambtenaar.

Voor wervende teksten over hun dienstverlenende activiteiten gebruiken mandatarissen hun eigen politieke communicatiemiddelen.

Artikel 5 - Relatie tot de burger

Om elke verwarring te voorkomen gebruiken de mandatarissen voor hun eigen dienstverlenende activiteiten geheel andere benamingen dan de diensten van het bestuur.

Het gebruik van de termen "ombudsman", "klachtendienst" en andere afleidingen of samenstellingen met "ombud" of "klacht" is verboden.

De mandatarissen zijn niet uit op enig persoonlijk gewin, anders dan het verwerven en instandhouden van politiek draagvlak en het vertrouwen van de kiezers. Elke vorm van rechtstreekse dienstverlening, informatiebemiddeling of doorverwijzing gebeurt dan ook zonder enige materiële of financiële tegenprestatie van welke aard of omvang ook, en mag geen enkele vorm van cliëntelisme inhouden.

Artikel 6 - Algemeen belang

De mandatarissen dienen bij hun optreden zowel in als buiten het bestuur, voorrang te geven aan het algemeen belang boven particuliere belangen en zij vermijden elke vorm of schijn van belangenvermenging.

Zij waken erover dat zij, ook buiten hun politieke activiteiten, geen dienstverlenende activiteiten ontplooiën die de eer of waardigheid van het mandaat kunnen schaden.

Artikel 7 - Voorkennis

Mandatarissen gaan zorgvuldig en correct om met informatie waarover ze beschikken vanuit hun ambt.

Informatie waarop de burger normaliter geen recht heeft, mag niet door de mandatarissen worden verspreid.

Dit betreft informatie die valt onder een wettelijke geheimhoudingsplicht, informatie die valt binnen de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, documenten uitsluitend opgesteld ten behoeve van de strafvordering, een administratieve of een tuchtsanctie; informatie die vrijwillig door derden werd verstrekt en die uitdrukkelijk als vertrouwelijk is bestempeld en informatie die de goede handhaving van de orde en openbare veiligheid in het gedrang brengt.

Al dat soort informatie houden mandatarissen dan ook geheim voor iedereen die er geen kennis van mag nemen, ook nadat hun mandaat afgelopen is.

Een mandataris maakt niet ten eigen bate gebruik van informatie die hij in de uitoefening van het ambt heeft verkregen.

Artikel 8 - Non-discriminatie

De mandatarissen staan op dezelfde gewetensvolle manier ten dienste van alle burgers die op hun dienstverlening een beroep wensen te doen, zonder onderscheid naar geslacht, ras, afstamming, sociale status, nationaliteit, filosofische en/of religieuze overtuiging, ideologische of politieke voorkeur of persoonlijke gevoelens.

Artikel 9 - Bestrijden van fraude en corruptie

Aangezien fraude en corruptie grote schade kunnen toebrengen aan het financieel belang en het imago van het bestuur, bestrijden de mandatarissen fraude en corruptie met alle mogelijke middelen. Zij zijn alert als er mogelijkheden voor fraude of corruptie ontstaan.

Artikel 10 - Gebruik van materialen en bestuurlijke uitgaven

De mandatarissen gebruiken de middelen, materialen en faciliteiten die het bestuur hen ter beschikking stelt, alleen voor de uitoefening van hun mandaat en springen hier zuinig mee om.

Ze verantwoorden tevens alle voor rekening van het bestuur gemaakte kosten. Kosten worden uitsluitend vergoed als de omvang en de functionaliteit ervan kunnen worden verantwoord. Criteria hiertoe zijn het belang van het bestuur en het voortvloeien uit de functie. Van kosten die reeds op een andere wijze worden vergoed, vragen de mandatarissen geen terugbetaling.

Artikel 11 - Onafhankelijkheid

Mandatarissen zijn geheel vrij om zich in hun netwerken te bewegen en deel te nemen aan alle sociale activiteiten naar hun keuze. Evenwel zijn zij er zich van bewust dat het aannemen van geschenken van derden, of van uitnodigingen voor bijzondere gebeurtenissen, de schijn van partijdigheid kan wekken.

Tenzij dit past in het kader van een normale professionele verhouding en die in het teken staat van het algemeen belang van het bestuur, aanvaarden de mandatarissen, direct of indirect, dan ook geen geschenken, uitnodigingen of andere voordelen die leiden tot partijdigheid. Zij aanvaarden alleen geschenken of uitnodigingen met een geringe materiële waarde en die tot geen gunst of wederdienst verplichten.

Indien zij namens het bestuur optreden, kunnen zij aan derden geschenken geven of derden voor activiteiten uitnodigen, mits hierbij alle schijn van partijdigheid of belangenvermenging wordt vermeden.

Hoofdstuk 3: SPECIFIEKE BEPALINGEN

Artikel 12 - De lokale mandataris als informatiebemiddelaar

Het behoort tot de wezenlijke taken van de lokale mandatarissen informatie te ontvangen en te verstrekken en om door te verwijzen naar de geëigende diensten of instanties.

Zij stellen informatie ter beschikking van de burger met betrekking tot de werking van de ombudsdiensten en van de diensten die instaan voor de behandeling van klachten van de burger.

Informatie waarop de vraagsteller geen recht kan laten gelden, die de goede werking van de administratie kan doorkruisen, die de privacy van anderen in het gedrang kan brengen of die overeenkomstig wettelijke of reglementaire bepalingen, bijvoorbeeld inzake de openbaarheid van bestuur, niet mag worden meegedeeld, mag door de mandataris niet worden doorgespeeld, ook niet nadat het mandaat is afgelopen.

Artikel 13 - De lokale mandataris als vertrouwenspersoon

In het kader van hun algemene luisterbereidheid kunnen lokale mandatarissen de rol vervullen van vertrouwenspersoon. Zij nemen daarbij de nodige discretie in acht.

Artikel 14 - De lokale mandataris als doorverwijzer

De lokale mandatarissen verwijzen de vraagsteller, waar mogelijk, door naar de bevoegde administratieve diensten.

Artikel 15 - De lokale mandataris als administratief begeleider en ondersteuner

De lokale mandatarissen kunnen de burgers ondersteunen en begeleiden in hun relatie met de administratie of met de betrokken instanties. Zij kunnen de burgers helpen om, via de daartoe geëigende kanalen en procedures, een aanvraag te richten tot de overheid, informatie te verkrijgen nopens de stand van zaken in een dossier, daarover nadere uitleg en toelichting te vragen en vragen te stellen over de administratieve behandeling van dossiers.

Zij hebben het recht vragen te stellen naar concrete toelichting bij de bestaande regelgeving of een genomen beslissing, en naar de verantwoording voor het niet-beantwoorden van vragen door de burger gesteld.

Bij de administratieve begeleiding en ondersteuning van de burgers respecteren zij de onafhankelijkheid van de diensten en de ambtenaren, de objectiviteit van de procedures en de termijnen die als redelijk moeten worden beschouwd voor de afhandeling van soortgelijke dossiers.

De briefwisseling met de overheid, gevoerd in het kader van de administratieve begeleiding en ondersteuning, wordt in principe op naam van de burger gevoerd. Er wordt op geen enkele wijze melding gemaakt van de ondersteunende en begeleidende rol van de lokale mandataris.

Hoofdstuk 4: TUSSENKOMSTEN

Artikel 16 - Bespoedigingstussenkomsten

Bij het behartigen van dossiers en het begeleiden van vraagstellers respecteren de mandatarissen de normale objectieve behandelingsprocedure en -termijn. Bespoedigingstussenkomsten, waarbij zij een administratieve of gerechtelijke procedure proberen te versnellen in dossiers die zonder hun tussenkomst weliswaar een langere verwerkings- of behandelingsperiode, maar toch een regelmatige afloop of resultaat zouden krijgen, zijn niet toegestaan.

Gemotiveerde tussenkomsten zijn toegelaten binnen het wettelijk kader. Derhalve zijn o.m. toegestaan:

- vragen naar de redenen en oorzaken van de langdurige of laattijdige behandeling van een dossier
- het vestigen van de aandacht op of het meedelen, aan de behandelende ambtenaar of dienst, van bijzondere gegevens en relevante informatie die een versnelde behandeling van het dossier, gelet op de hoogdringendheid ervan, objectief rechtvaardigen
- vragen om toelichting bij de toepasselijke regelgeving
- vragen met betrekking tot de aan een genomen beslissing ten grondslag liggende elementen en motieven

Artikel 17 - Begunstigingstussenkomsten

Begunstigingstussenkomsten, waarbij de lokale mandataris zijn voorspraak aanwendt teneinde de afloop of het resultaat van een zaak of een dossier te beïnvloeden in de door de belanghebbende burger gewenste zin, zijn niet toegestaan. Tussenkomsten bij selectievoerende instanties, die tot doel hebben het verhogen van de kansen op benoeming, aanstelling en bevordering in de administratie en de gerechtelijke sector, zijn dus verboden.

Lokale mandatarissen die om steun gevraagd worden door of voor kandidaten die een functie, aanstelling of bevordering ambiëren, delen betrokkene mee dat de aanstelling, benoeming of bevordering gebeurt op basis van de geldende normen en procedures. Zij verwijzen de belanghebbende door naar de bevoegde dienst of instantie.

Lokale mandatarissen mogen occasioneel en op eigen initiatief personen aanbevelen bij werkgevers in de particuliere sector. Zij mogen geen enkele tegenprestatie, van welke aard ook, beloven of leveren aan de betrokken werkgevers.

Worden niet beschouwd als begunstigingstussenkomsten en zijn derhalve toegestaan:

- het inwinnen en verstrekken van informatie en inlichtingen omtrent de modaliteiten, voorwaarden en organisatie van selectieprocedures, examens, geschiktheids- en bekwaamheidstests en de procedures inzake benoemingen, aanstellingen en bevorderingen;
- het uitoefenen van toezicht op het correcte verloop en de objectiviteit van de in het vorig lid bedoelde procedures, examens en tests, zonder zich in het verloop ervan te mengen of er in te interveniëren met het oog op de beïnvloeding van het resultaat en/of de beoordeling;
- het informeren van de belangstellenden met betrekking tot werkaanbiedingen en vacatures in de particuliere en overheidssector.

Artikel 18 - Algemeen

Het college van burgemeester en schepenen / vast bureau zal ervoor zorgen dat de dossierbehandelende ambtenaren elke tussenkomst zoals bedoeld in artikelen 17 en

18 (ondermeer uitgaande van politieke mandatarissen en partijfunctionarissen op alle niveaus, vertegenwoordigers van drukkingsgroepen en publieke, semi-publieke of privé-hulpverleners) toevoegen aan het desbetreffende administratieve dossier.

Hoofdstuk 5: ONRECHTMATIGE EN ONWETTELIJKE VOORDELEN

Artikel 19 - Definitie

Elke bevoordeling of poging tot bevoordeling, waarbij de burger door toedoen, bemiddeling of voorspraak van een lokale mandataris iets probeert te bereiken wat onrechtmatig of wettelijk niet toelaatbaar is, is verboden.

Artikel 20 - Tussenkomsten

Tussenkomsten van lokale mandatarissen met de bedoeling de toewijzing en/of de uitvoering van contractuele verbintenissen met de overheid te beïnvloeden, zijn verboden.

Hoofdstuk 6: SCHIJNDIENSTBETOON EN ONGEVRAAGD DIENSTBETOON

Artikel 21 - Schijndienstbetoon

Alle vormen van schijndienstbetoon, waarbij lokale mandatarissen bewust maar onterecht de indruk wekken dat zij bij de goede afloop van een dossier daadwerkelijk tussenbeide zijn gekomen (eventueel zonder dat de betrokken burger om een tussenkomst heeft gevraagd) zijn niet toegestaan. Wanneer een burger daar niet om heeft gevraagd, zal de lokale mandataris hem niet individueel aanschrijven of contacteren teneinde hem, in plaats van of naast de officiële kennisgeving, in kennis te stellen van de beslissing die betreffende het dossier genomen werd.

Artikel 22 - Ongevraagd dienstbetoon

Alle vormen van ongevraagd dienstbetoon, waarbij lokale mandatarissen wel degelijk daadwerkelijk optreden teneinde een gunstige afloop van een dossier te bewerkstelligen, maar zonder dat de burger daarom gevraagd heeft, zijn niet toegestaan.

Hoofdstuk 7: BEKENDMAKING VAN DE DIENSTVERLENING

Artikel 23 - Definitie

Het is de lokale mandatarissen verboden rechtstreeks of onrechtstreeks publiciteit te maken voor dienstverlenende activiteiten. Ze kunnen bekendheid geven aan hun bereikbaarheid voor de bevolking door het bekendmaken van een of meer contactadressen, naam en mandaat van de lokale mandataris, spreekuren, telefoon- en faxnummer en e-mailadres. Eventueel kan een foto van bescheiden afmetingen worden gepubliceerd.

Deze bepaling is niet van toepassing op bladen van politieke partijen of op de eigen politieke publicaties.

Artikel 24 - Verkiezingspropaganda

De lokale mandatarissen maken in hun verkiezingspropaganda en - mailings, die individueel geadresseerd zijn, geen melding van diensten die zij eventueel voor de betrokkenen hebben verricht. In geen geval mogen zij de indruk wekken dat zij om steun vragen in ruil voor bewezen diensten.

Hoofdstuk 8: NALEVING, CONTROLE EN SANCTIONERING

Artikel 25 - Naleving gedragscode

De lokale mandatarissen engageren zich om deze gedragscode na te leven.

Artikel 26 - Controle en sanctionering

Er wordt een deontologische commissie opgericht, samengesteld uit een beperkt aantal leden van en aangeduid door de gemeenteraad, die waakt over de naleving van de gedragscode. Deze commissie bestaat uit dezelfde leden als de gemeenteraadscommissie Algemene Werking.

De deontologische commissie oordeelt over meldingen en klachten over inbreuken op de deontologische code. Zij kan tevens advies uitbrengen met betrekking tot de bepalingen van deze code.

De deontologische commissie vergadert met gesloten deuren tenzij de betrokken lokale mandataris de openbaarheid van de commissievergadering vraagt.

Eenieder die geconfronteerd wordt met een interventie van een lokale mandataris of van een in artikel 3 bedoelde medewerker of derde, die kennelijk strijdig is met onderhavige deontologische code, maakt hiervan melding bij de algemeen directeur, en dit binnen de dertig dagen volgend op de interventie.

Een kopie van de melding wordt onverwijld ter kennis gebracht van de betrokken mandataris. Anonieme klachten of meldingen zijn onontvankelijk.

De algemeen directeur legt de in vorig lid bedoelde meldingen voor aan de deontologische commissie binnen de dertig dagen na ontvangst. Deze termijn kan gemotiveerd worden verlengd met 15 dagen.

De deontologische commissie onderzoekt de gegrondheid van de melding. Daarbij moet het recht van verdediging van de betrokken mandataris en de in art. 3 bedoelde medewerker of derde worden gevrijwaard.

De deontologische commissie doet uitspraak binnen de dertig dagen nadat de melding geagendeerd werd op de commissieagenda. Alle in dit artikel bepaalde termijnen worden opgeschort tijdens de maanden juli en augustus.

De deontologische commissie stemt bij consensus. Wanneer dit niet mogelijk blijkt, wordt bij geheime stemming een beslissing genomen.

Stelt de deontologische commissie bij tweederde meerderheid van haar leden een inbreuk op de deontologische code vast, wordt een publieke afkeuring van de handelwijze van de betrokken mandataris uitgesproken.

De uitspraak wordt meegedeeld aan de gemeenteraad en opgenomen in de notulen.